

Rzeźba

Bohater numeru

Tylko trzy zasady! Pomogą znakomicie poradzić sobie z „rz”. Świat jednak nie jest doskonały. Są odstępstwa od ustalonych reguł: Powinno być „rz”, jest „ż” albo nawet „sz”

Jarzębina

Zasada spółgłosek!

Po spółgłoskach:

P, b, t, d, k, g, ch, j, w piszemy „rz”

P – przebój
 B – brzoza
 T – trzoda
 D – drzewo
 K – krzew
 G – grzyb
 Ch – chrzan
 J – ujrzyć
 W – wrzask

Spójrz, co w szkole zakazane,
 Jeśli nie chcesz mieć nagany:
 Drzeć się, trzeszczeć, krzyżeć,
 brzdakać, przeklinać, grzmocić,
 trzaskać, chrząkać.

Zasada wymiany!

„Rz” piszemy zawsze wtedy, gdy zachodzi wymiana „rz” na „r” w różnych formach tego samego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych.

Marzec – marca
 Górze – górski
 Parzysty – para
 Zgierz – zgierski
 Stworzyć – stwór

Straszny stwór kupił w Zgierzu dwór.
 Zgierskich dworzan zaprosił, by stworzyć chór.

Wyjątki od tej zasady:

1. Wyjątki z „sz” po spółgłoskach:

Kształt, kształtny, kształcić,
 wykształcenie, bukszpan, pszenica,
 Pszczoła, Pszczyna, wszyscy,
 wszystko, wszędzie

Ale heca, mówię Panu,
 Nie chce pszczoła zejść z bukszpanu.
 Wszyscy proszą, na co ona:
 „Jestem w Pszczynie wykształcona.
 Na pszenicy nie usiądę.
 Jestem pszczoła, a nie wołek”

2. Wyjątki z ż po spółgłosce:

Gzęgźółka, piegża (ptak), Mojżesz

Wybrała się gzęgźółka
 (ten ptak to kukułka)
 Z wizytą do piegży.
 -Kuzynko, pójdziesz
 Ze mną na kiermasz odzieży.

3. Wyjątki z „sz” po spółgłoskach w formach stopniowania przymiotników:

lepszy, krótszy, większy,
 najtrudniejszy, najprostszy

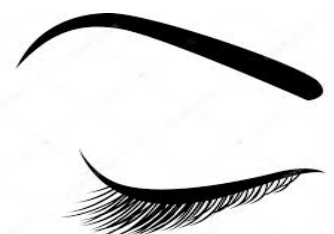
Nie zawsze to co krótsze będzie lepsze, szybsze i najprostsze.

„rz” mimo braku wymiany!

„rz” piszemy także mimo braku wymiany „rz” na „r”.
 Kilka przykładów:
 Jarzębina, porzeczka, porządek,
 zwierzę, rzeczka.

W takich sytuacjach jesteśmy bezradni! Wszystkich wyrazów z „rz” Niewymiennym nie zapamiętamy! Ratuje nas słownik ortograficzny.

rzęsa

„rz”

Zasada zakończeń!

„rz” piszemy w zakończeniach:

- arz
- erz
- mierz
- mistrz

Kronikarz, drukarz, kalendarz,
fałszerz, nietoperz, kątomierz,
Kazimierz, zegarmistrz.

Kronikarz pracuje nad kalendarzem
- wędruje czasu korytarzem.
Przestraszył się nietoperza,
Gdy penetrował lochy Kazimierza.

Porzeczka

Rzeka

Rzodkiewka

Wachlarz